

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Engelli Destek ve Yardımcı Teknolojilerinin ithal olmasından kaynaklı yaşanan dil, erişim, kullanma ve tadilat gibi sorunların derinliğine araştırılması, bu konuda alınması gereken önlemlerin belirlenmesi ve engellilerin yaşamlarının kolaylaştırılması amacıyla Anayasa'nın 98 inci İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Heval BOZDAĞ

Ağrı Milletvekili

GEREKÇE

“Eğer düzgün bir tekerlekli sandalyeniz yoksa, engelli olduğunuzu gerçekten hissediyorsunuz. Düzgün bir tekerlekli sandalyeniz varsa ve ihtiyaçlarınızı karşılıyorsa size uygunsa, engelliliği unutabiliyorsunuz” sözün sahibi Zeynep adlı engelli bireydir. Dolayısıyla insanların ihtiyaçları açısından engelli bir bireyin hayatının nasıl kolaylaştığını ve kendisini hangi durumda engelli hissettiğini anlamak ve empati kurmak açısından çok açık bir itiraftır. Zeynep tekerlekli sandalyesi varsa kendisi için engellerin kısmen de olsa ortadan kalktığını söyleyebilmesi kendisi açısından yeterli olabilir fakat toplumun, kamunun üzerine düşen ve engellilerin hayatlarını kolaylaştıracak adımların atılması için gerekli tüm imkanların sağlanması gerekmektedir. Dünya sanki engellilerin yokluğu üzerine inşa edilmiş gibi ihtiyaçları ve yaşadıkları zorluklar görmezlikten gelinmekte, engellilik bireysel bir sorun olarak görülmektedir. Bu bakış açısı hem kamusal alana hem topluma sirayet etmiştir. Birçok siyasi parti, sivil toplum kuruluşu, sendika, insan hakları örgütü, medya kurumu, yerel yönetimler, üniversiteler ve bürokrasi engellilerin sosyal-ekonomik ve siyasal yaşama katılım (sızlığı) konusunda geleneksel bir tutum içindedir. Ancak herkes gibi engellilerin de insan onuruna yakışır iş ve yaşam koşulları için bu “sağlamcı geleneğin” bir yerde kırılması ve önyargı/kalıp-yargılardan ve kalıp-uygulamalardan ibaret bu hak ihlal sisteminin lağvedilmesi veya dönüştürülmesi gereklidir. Engellilik meselesi sosyo-politik bir mesele olup doğal olmayan nedenlerle ortaya çıkan ve yeniden inşa edilen bir durumdur.

Engellilerin hayatta karşılaştıkları gereksinimlerin karşılanması, hayata aktif katılabilme, üretme, çevresini biçimlendirme ve değiştirmeye yönelik olarak yapılan yeniliklerden mahrum bırakılmaması mümkün olan olanakların sağlanmasına yönelik engeller hali hazırda durmakta ve giderek artmaktadır. Bilgi ve teknolojinin gelişmesi engelli bireylerin önlerindeki engellerin aşılması ve hayat kalitesinin artırılması dolayısıyla toplumla bütünleşmeyi sağlama açısından muazzam ölçüde fırsatlar sunmaktadır. Teknolojide hızlı değişimlere rağmen engelli bireyler

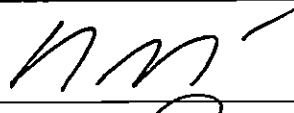
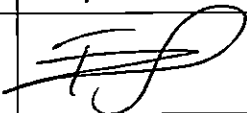
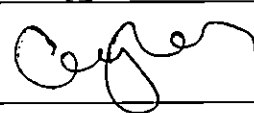
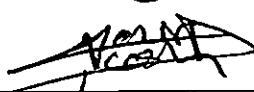
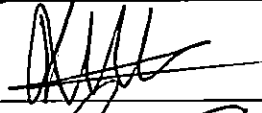
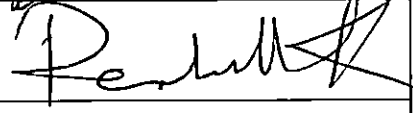
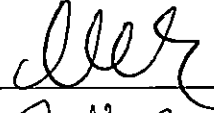
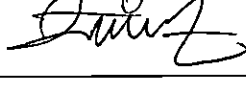
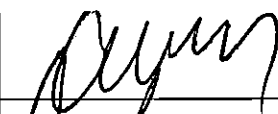
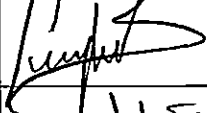
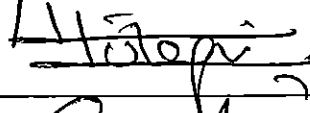
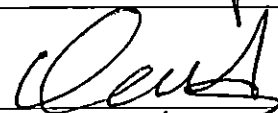
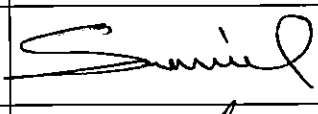
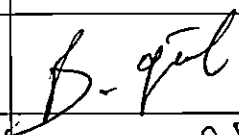
çeşitli sorunlar ile karşılaşmakta, engelli yurttaşlar teknolojiden istenen düzeyde istifade edememektedirler. TÜİK verisi ile yüzde 12,29 kişinin engelli olduğu fakat engellilik durumuna göre dağılımları yansıtan istatistikler, gerçek rakamın çok altında kalmaktadır. Mültecilerin de bu ülkede yaşayan nüfusa dahil edilmesi gerektiği için “Engellilik Meselesi” 90 milyon nüfus içinde sayıları 10 milyonu aşan engellilerin ve 2. Derece yakınlarını esas alırsak tüm toplumun doğrudan etkilendiği bir meseledir. Bu gerçeklikten hareketle hepimizin birer engelli adayı olduğumuzun gerçeği göz ardı edilmemelidir.

Engelli Destek ve Yardımcı Teknolojilerinin ithal olmasından kaynaklı birçok sorun yaşanmaktadır. Bu sorunlardan biri dil sorunudur, şöyle ki ithal edilen materyal, malzeme gibi araçların kullanım dilinin Türkçe dışında bir dil olmasından ötürü ciddi mağduriyetlere sebebiyet vermektedir.

Engellilerin toplumsal yaşama katılımlarının sağlanması önündeki engellerden birisi ise erişimdir. Yaşamın tüm alanlarındaki hak ve hizmetlere ulaşabilmek ve bunlardan yararlanabilmek için diğer bireyler gibi bağımsız yaşayabilme ve yaşamın tüm alanlarında tam anlamıyla etkin olmaktır. Toplumsal yaşamın her alanında engellilerin de yer alması, tedavi eğitim ve rehabilitasyon hizmetlerinden faydalanması, üretime katılması, sosyal kültürel ve sportif faaliyetlere katılması mekânların ve ulaşım sistemlerinin erişilebilir ve kullanışlı olarak düzenlenmesi ile doğrudan ilgilidir. Bu nedenle fiziksel çevre ve ulaşım sistemleri; planlama ve tasarım aşamasından itibaren, engellilerin kullanım ve erişim bilirlilik gereksinimlerini karşılayabilecek biçimde düzenlenmediğinden ilden ile, bölgeden bölgeye erişim noktasında ciddi sorunlar çıkmaktadır.

Engelli Destek ve Yardımcı Teknolojilerinin ithal ettiği ve engellilerin yaşamlarını kolaylaştırıcı nitelikte olan araç gereçlerin kullanımı noktasında da ciddi sıkıntılar yaşanmaktadır. Daha çok evrensel tasarım ile “ayarlı bilirlilik” ilkesi temel alınmışsa bile tüm bireylerin yararlanabileceği oranda esnek olmadığından ciddi sorunlar çıkmakta ve ihtiyaca cevap verememektedir. Ayrıca tadilatı noktasında da ciddi sorunlar yaşanmakta olup Engelli Destek ve Yardımcı Teknolojilerin ithal edilmesi engellilerin yaşamlarını kolaylaştırıcı yönünden ziyade ortaya çıkardığı olumsuzluklar ise dikkate alınmamaktadır.

Bilgi ve teknolojinin hızlı bir şekilde değişmesi paralelinde engellilerin bu değişimden yararlanması ve hayatlarının kolaylaşması açısından mecliste bulunan tüm siyasi partilerin engellilerin hayatlarının kolaylaştırılması amacıyla vereceğimiz araştırma önergesine katkı sağlayacağını düşünüyoruz. Engelli Destek ve Yardımcı Teknolojilerinin ithal olmasından kaynaklı dil, erişim, kullanma ve tadilat gibi birçok sorun yaşanmaktadır, bu doğrultuda bir Araştırma Komisyonu kurulmasını gerekli görüyoruz.

1	SEZAI TEMELLİ	MUŞ	
2	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
3	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
4	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
5	KEZİBAN KONUKÇU KOK	İSTANBUL	
6	NEJLA DEMİR	AGRI	
7	PERİHAN KOCA	MERSİN	
8	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
9	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
10	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	
11	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	
13	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
14	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
15	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
16	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
17	GEORGE ASLAN	MARDİN	
18	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
19	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
20	CELAL FIRAT	İSTANBUL	